

Stichting Holland Festival

Geadviseerd subsidiebedrag: € 4.255.840

Gevraagd subsidiebedrag: € 4.450.000

Over de instelling

Stichting Holland Festival (hierna: Holland Festival), podiumkunsten, festivals, Amsterdam

Holland Festival is het grootste podiumkunstenfestival van Nederland en toont jaarlijks in juni een spraakmakend en toonaangevend programma waarin grensverleggende internationale kunstenaars te zien zijn voor een groot en breed (inter)nationaal publiek. Naast alle vormen van podiumkunsten presenteert het festival crossovers met beeldende kunst, fotografie en film. Een contextprogramma zorgt voor duiding binnen de thematiek van het festival. Holland Festival werkt internationaal samen met festivals als Festival d'Avignon en Wiener Festwochen voor het coproduceren van grootschalig werk. Het festival noemt zich *artist driven* en werkt jaarlijks met *associate artists*.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.25 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Holland Festival een subsidiebedrag toe te kennen van € 4.255.840.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad is zonder meer positief over de manier waarop Holland Festival zich de afgelopen jaren gepositioneerd en ontwikkeld heeft. Het systeem van de associate artists, waarbij een of twee kunstenaars zich een editie lang inhoudelijk aan het festival verbinden, heeft een duidelijke meerwaarde opgeleverd. Het publiek kon zo andersoortige producties en activiteiten zien, terwijl het vaste artistieke team van het festival een uitdagende gesprekspartner vond in de associate artists. De stem van de maker was duidelijker hoorbaar in het festival en de programmakeuzes bleken verrassend en divers.

De raad heeft bijzondere waardering voor de gedegen voorbereiding en snelle omschakeling van het festival toen in 2021 tijdens de coronapandemie op het allerlaatste moment een fysieke editie toch mogelijk bleek. Het festival heeft toen en in de jaren erna een omvangrijk, divers en uitdagend programma weten te

presenteren, waar internationale topproducties meer dan in het verleden hand in hand gingen met kleinschalige, soms lokale, projecten op allerlei vlak.

De raad ziet de missie van Holland Festival overtuigend vertaald in de plannen voor de subsidieperiode 2025 - 2028. Met een uitdagend en stevig samengesteld festivalprogramma presenteert het festival werk van excellente, artistiek innovatieve, veelal internationale makers in Nederland. Het gaat om werk dat anders niet in Nederland te zien zou zijn. Het festival speelt daarbij niet op safe, maar incorporeert in zijn programma een hoge mate van oorspronkelijkheid en zeggingskracht. Dat maakt dat de raad het festival van groot belang vindt voor het nationale culturele aanbod.

Holland Festival heeft haar visie aangescherpt met het motto van de associate artist ANOHNI uit 2023: *'What is really happening?'* De focus ligt nog sterker op het hier en nu, op wat er in de wereld gebeurt en de wijze waarop kunstenaars uit alle disciplines daar vorm aan geven. De raad is enthousiast over deze aanscherping. De weg die is ingeslagen – van een artistiek directeur als boegbeeld naar een structuur met associate artists die de richting van de programmering kleuren – moest zich ontwikkelen, maar overtuigt inmiddels ook voor 2025. De raad vindt het jammer dat de namen van toekomstige associate artists nog niet bekend zijn, maar hij heeft er op basis van de subsidieperiode 2021 - 2024 vertrouwen in dat de instelling haar op de actualiteit gerichte, kwalitatieve lijn doorzet.

In het plan is het onderdeel talentontwikkeling vrij beperkt uitgewerkt. Het festival richt zich meer op het volgen van al wat meer gevestigde makers in de ontwikkeling van hun carrière gedurende een langere tijd, dan op het aanbieden van trajecten voor beginnende makers. De raad vindt de intensivering van de samenwerking met het Amsterdamse Frascati Producties, dat zich hierin gespecialiseerd heeft, in dit kader een veelbelovende ontwikkeling. Holland Festival selecteert voor deelname aan het eigen talentprogramma 'Immerse' jonge kunstenaars die aan het begin van hun internationale carrière staan. Zoals hij in zijn advies over subsidieperiode 2021 - 2024 ook opmerkte, had de raad graag meer willen lezen over de selectiecriteria voor dit programma. Ook is hij benieuwd naar de resultaten van de afgelopen tijd.

Ieder onderdeel van Holland Festival ademt internationalisering: in het festivalprogramma, de internationale samenwerking en netwerken en in de coproductie met belangrijke andere festivals in Europa. De raad is positief over het gericht uitbreiden van dit netwerk buiten Europa via Festival Exchange. Het internationale netwerk van het festival speelt een belangrijke rol voor het leggen van contacten tussen kunstenaars. Dat is ook een belangrijk pluspunt voor het 'Immerse'-programma: het biedt aanstormend talent veel kansen voor de opbouw van een internationaal netwerk. Daarnaast werkt het festival samen met de

internationaal georiënteerde masteropleiding van DAS Theatre door onder meer bezoeken en masterclasses te faciliteren.

Maatschappelijke betekenis

De raad vindt dat Holland Festival in de subsidieperiode 2021 - 2024 duidelijk aan urgentie heeft gewonnen met maatschappelijke thema's die in de hoofd- en contextprogrammering prominent werden aangesneden, zoals ecologie, duurzaamheid en queer-onderwerpen. Door meer historische, maatschappelijke en sociale accenten gaf het festival een sterkere invulling aan de kernwaarden van de Code Diversiteit & Inclusie binnen het programma en ontstond er een grotere aansluiting tussen thema's en maatschappij. Zo ruimde de Braziliaanse associate artist Christiane Jatahy in de festivaleditie van 2024 veel plek in voor gemarginaliseerde gemeenschappen en vergeten verhalen. Ook maakte de instelling zich sterk voor meer diversiteit in de organisatie van het festival zelf, bij het eigen personeel en in de raad van toezicht.

Holland Festival heeft een zeer actuele en relevante visie van waaruit ze programmeert. Het programmateam zoekt naar innovatieve producties waaruit een duidelijk sociaal commentaar spreekt en waarmee stelling wordt genomen in een snel veranderende wereld. Dat moet leiden tot een samenhangend programma met belangrijke onderwerpen en actuele thema's, zoals cancelcultuur, seksueel geweld, ecologie en kolonialisme. De plannen voor de komende jaren zijn nog weinig concreet uitgewerkt, maar de intenties, de voorbeelden die de instelling geeft en de sterke programmering op dit vlak in de subsidieperiode 2021 - 2024 geven de raad vertrouwen.

Het festival is goed ingebed in Amsterdam en streeft naar samenwerking met zoveel mogelijk partijen in de diverse wijken van de stad. Vaste samenwerkingsverbanden op het gebied van educatie zijn er met een aantal middelbare scholen en kunstvakopleidingen. De instelling wil in de komende subsidieperiode de maatschappelijke impact van het programma verder vergroten door internationale makers langer in Amsterdam te laten verblijven. Door gesprekken, workshops en masterclasses kunnen deze zo hun werk van meer maatschappelijke context voorzien.

Samenwerkingen strekken zich ook uit naar maatschappelijke organisaties met verdiepende programma's rond een festivalthema. Het festival wil op meer plekken verspreid over de stad aanwezig zijn en onder meer met een nieuwe mobiele festivalclub, de 'Holland Festival Living Room', verbindingen leggen tussen lokale partners, kunstenaars en publiek. In samenwerking met de associate artist gaat het festival eigen producties op bijzondere locaties ontwikkelen. Door spreiding van activiteiten over twintig plekken in de stad zoekt het festival zo bezoekers op in plaats van te verwachten dat deze naar de meer

traditionele locaties komen. De raad is positief over de manier waarop het festival zijn activiteiten in de stad wil inbedden.

De instelling toont zich voldoende transparant over de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code met betrekking tot de medewerkers. Holland Festival hanteert een eigen salaris- en functiehuis en volgt de cao Toneel en Dans voor loonontwikkeling, honorariumbeleid voor zelfstandigen en voor andere arbeidszaken. Er zijn duidelijke afspraken met zzp'ers, stagiairs, en oproepkrachten. Daarnaast heeft iedere medewerker een persoonlijk opleidingsbudget en zijn er intern begeleidingstrajecten voor junior producenten. De organisatie heeft voorts interne en externe vertrouwenspersonen en hanteert vaste procedures met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag en sociale veiligheid. Het principe van fair chain wordt bevorderd door het delen van een ethische code met alle partners. Met betrekking tot naleving in de toekomst staan in de aanvraag geen plannen genoemd.

Holland Festival streeft een eerlijke beloning van het personeel na. De raad vindt het aannemelijk dat de gemaakte plannen zullen bijdragen aan meer diversiteit en inclusie binnen de instelling. Ook de programmering heeft in subsidieperiode 2021 - 2024 gewonnen aan diversiteit en deze ontwikkeling zal zich de komende jaren voortzetten.

Holland Festival heeft diversiteit en inclusie tot vast agendapunt van alle overleggen gemaakt en beschrijft voldoende hoe het beleid is vormgegeven om de diversiteit onder het personeel te bevorderen. Ook wordt uitgebreid ingegaan op het bevorderen van diversiteit en inclusie bij de werving. De organisatie heeft meetbare diversiteitsdoeleinden voor de komende jaren.

Toegankelijkheid

De digitaliseringsslag die Holland Festival in de afgelopen subsidieperiode heeft gemaakt, heeft er volgens de raad mede toe geleid dat een nieuw, jonger en diverser publiek gemakkelijker met de verschillende programmaonderdelen kon kennismaken, onder meer via streams, podcasts en interviews. Het festival zoekt bewust naar een balans tussen het bereiken van meer en breder publiek en het programmeren van kwalitatief hoogwaardige producties door ook laagdrempeliger genres zoals musical te presenteren.

Het festival programmeerde specifieke projecten om potentiële publieksgroepen te bereiken, van gospelprojecten en raves tot heel verfijnde tentoonstellingsprojecten. Met een uitgebreidere nachtprogrammering beoogt de instelling een jonger publiek aan zich te binden. Ze maakt ook hier geen makkelijke keuzes, maar presenteert een programma van innovatieve en interdisciplinaire kunstvormen in nauwe samenwerking met een aantal partners uit het Amsterdamse nachtleven. Het zijn in de ogen van de raad waardevolle

stappen om een bijzondere programmering met een specifiek publiek te verbinden en hij waardeert de manier waarop het festival die over de hele linie zet. Het programma leent zich verder voor doelgroepen met uiteenlopende achtergronden, opleidingen en leeftijden. Zoals het festival het zelf omschrijft: 'niet alles is voor iedereen, maar voor iedereen is er iets aansprekends te vinden in het Holland Festival'. Met de vele verschillende locaties en tijden is de zichtbaarheid van het festival in de stad toegenomen.

De raad waardeert het dat Holland Festival vervolg geeft aan de samenwerking met NDT en ITA, met wie zij in de subsidieperiode 2024 - 2028 samen het platform Digitaal Theater opzet. De doelstellingen hiervan zijn zowel een aanvullend artistiek product te maken als het vergroten van het publieksbereik. De raad is enthousiast over Digitaal Theater en kijkt uit naar de verdere ontwikkeling hiervan. Daarnaast werkt het festival de komende jaren door aan het ontwikkelen van HF Digital. Hierdoor kunnen ook mensen die het festival niet fysiek kunnen bezoeken, deelnemen aan het festivalprogramma. Op dit platform zijn onder meer livestreams, video-on-demand-voorstellingen en playlists van makers te vinden. Daarnaast kunnen via het archief fragmenten van oudere voorstellingen worden bekeken en zijn er podcasts en introducties op het programma zelf te beluisteren.

De raad is onder de indruk van de maatregelen die de organisatie neemt om diversiteit en inclusie te vergroten. In de afgelopen jaren zijn mystery guests ingezet om de fysieke toegankelijkheid van het festival te testen. De aanbevelingen die daaruit zijn voortgekomen worden in de komende subsidieperiode geïmplementeerd. Het festival werkt met de 'Hidden Disabilities Sunflower' en zet doventolken in. Met een goede prijsdifferentiatie, gratis voorstellingen, jongerenkortingen en samenwerking met de Amsterdamse Stadspas wordt het festival voor meer mensen toegankelijk. De raad vindt het voorbeeldstellend dat een deel van deze kortingen wordt bekostigd middels een soort solidariteitsheffing waarbij kapitaalkrachtiger publiek meer betaalt voor een eersterangkaart. Het festival heeft ook al jaren een goedlopende jongerenclub die de leden met korting specifieke voorstellingen aanbiedt en waar verdienende activiteiten worden georganiseerd.

Bedrijfsmatige gezondheid

De begroting is realistisch gezien het activiteitenplan, maar heeft risico's. Holland Festival stelt in de toelichting op de begroting dat het noodzakelijk is dat de subsidiekorting van 2021 teniet wordt gedaan. De instelling loopt naar eigen zeggen zonder substantiële subsidieverhoging tegen jaarlijkse tekorten aan waardoor zij in mindere mate zal kunnen investeren in de voorgestelde thema's rondom maatschappelijke impact. Holland Festival heeft een begroting ingediend waarin de totale lasten hoger zijn dan de totale baten. In de toelichting geeft zij aan dat dit wordt opgelost door een onttrekking aan het eigen vermogen

(Stichting Vrienden van het Holland Festival) om het artistieke budget op peil te houden. De raad begrijpt dat de instelling in subsidieperiode 2021 - 2024 geconfronteerd is met een financieel lastige situatie. Tegelijkertijd is hij van mening dat van een grote instelling als Holland Festival mag worden verwacht dat zij nu een sluitende begroting in kan dienen.

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel redelijk gezond is. Holland Festival beschrijft uitgebreid de risico's die een stabiele bedrijfsvoering kunnen verstoren. Het gaat hier om de afhankelijkheid van partners, investeringen in toegankelijkheid, coproducties en stijgende kosten, naast de financiële risico's met betrekking tot lagere inkomsten uit subsidies, sponsoring, jaarlijkse fondsbijdragen en publieksinkomsten. Het wordt echter niet duidelijk welke maatregelen Holland Festival neemt om deze risico's te beperken of welke maatregelen worden genomen bij tegenvallers. De instelling heeft bovendien veel medewerkers in vaste dienst. Dit maakt haar minder wendbaar bij tegenvallende inkomsten of uitgaven.

Holland Festival beschrijft voldoende hoe ze de principes van de Governance Code Cultuur toepast. Wel had ze in haar aanvraag de naleving van wet- en regelgeving, invulling van goed bestuur en omgang met (vermoedens van) misstanden en onregelmatigheden beter kunnen toelichten. Ook mist de raad een toelichting op de invulling van de toezichthoudende en adviserende rol van de raad van toezicht. Holland Festival heeft geen plannen en doelen ten aanzien van deze code geformuleerd.

Geografische spreiding

Holland Festival is gevestigd in Amsterdam. Binnen de categorie Podiumkunstenfestivals zijn er meer aanvragers dan beschikbare plekken. Een goede geografische spreiding kan worden gerealiseerd op basis van afweging van de vestigingsplaats van de aanvragers.